

PRENUMERATA WYNOŚI:

w Kaliszu miesięcznie 2 zł.
Z odnośnikiem do domu 2 zł. 50 gr.
Na prowincji z przesyłką
pocztową 3 zł.
Zagranicą 5 zł.

Cena pojed. egzemplarza 10 gr.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:

Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na
str. 1. 2. 3. gr. 10.
Nekrologi gr. 10. zwyczajne gr. 5

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI,
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9 do 7 po poł.

№ 150 (7780)

Sobota, dnia 5 Lipca 1924 r.

Rok XXII

WĘGIEL

GÓRNOŚLĄSKI I DĄBROWIECKI
z kopalni

Max	Marie
Hramsta	Böer
Georg	Brade
Oheim	Heinrichsglück
Fanny	Neuglückauf
Hoym	Prinzen
Fürsten	Heinrichsfreude
Emanuelssegen	Czeladź

po cenach kopalnianych na
weksle 1—1½—2 miesięczne.

Portland Cement

z pieców rotacyjnych
fabryki

„Rudniki“

po cenach fabrycznych
na weksle 1½—2 miesięczne.

KOKS Zabrzecki

z „Emma” i „Wolfgang“

po cenach hutniczych

Wapno kieleckie, papa
dachowa i gwoździe
budowlane

po cenach fabrycznych na
weksle 1½ miesięczne.

NAJLEPSZE FRANCUSKIE SAMOCHODY „PEUGEOT” 1143

na dogodnych warunkach poleca:

KALISKA SPÓŁKA OPAŁOWA, Kazimierzowska 1, tel. 92.

KINO MIRAŻ

Od dnia 4-go lipca r. b.
niebывała nowość w Kaliszu.
Pierwszy krajowy film w 12-u
aktach z życia żydowskiego

SLUBOWANIE

(TKIJES KHAF)

według H. BOJMA
scenarjusza

W rolach głównych:

E. R. KAMIŃSKA, IDA KAMIŃSKA, ZYGMUNT TURKOW.

Uwaga: Z powodu przewidzianego natłoku na powyższy film Dyr. uprasza Sz. Publ. o przybywanie na wcześniejsze seanse. Początek seansów w dni powszednie o godzinie 7-ej, w soboty i święta o godzinie 5-ej, ostatni seans o godzinie 9.30

Kino Stylowy

NOWOŚĆ
WIELKA
SENSACJA

wyświetla od piątku i dni
następne obraz

z NATALJĄ KOWANKO piękność jakich mało w roli głównej i André Nox w wytwornym, nastrojowym 6-cio aktowym dramacie p.

15 Preludjum Chopina

wytwórni Pathe Jermoljeff w Paryżu.

Początek seansów w dni powszednie o godz. 8 punkt. w sob., niedz. i święta o 6. Muzyka ściśle zastosowana do obrazu

Zakład Lecznicy w Kaliszu

położony w pięknym Parku Miejskim,
otwarty cały rok, przyjmuje osoby chore
z cierpieniami wewnętrznymi, nerwowymi
i kobiecymi. Zakład posiada urządzenia
wodolecznicze, aparaty do elektryzacji,
naświetlań, masażu, gabinet Roentgena,
lampę kwarcową (czyli sztuczne górskie
słońce), lampę „Solux”, pracownię
analistyczną i pensjonat z kuchnią
dietyczną.

CZYNNY CODZIENNIE.

Leczenie cukrzycy „insuliną“

Ustawy dla kresów.

Rząd wniósł do sejmu trzy ustawy, oznaczone datą dn. 27 czerwca 1924 r., podpisane przez ministrów: spraw wewnętrznych, sprawiedliwości oraz wyznań religijnych i oświecenia publicznego. Ustawy te mają dać konstytucyjne rozwiązanie tych obowiązków, które spadają na społeczeństwo polskie z racji współzycia z t.zw. mniejszościami narodowymi, usuwając ten sam raz na zwasze niektóre czynniki między innymi: od mieszania się w sprawy wewnętrzne Polski. Dotychczas bowiem, mimo najliberalniejszych: konstytucji, dziedzina stosunków

mniejszościami narodowymi była stale atakowana przez rozmaite wrogi państwu polskiemu czynniki.

Rozwiązaniu najbardziej pilnych zagadnień tej dziedziny poświęcone są więc trzy wspomniane ustawy: o języku państwowym i języku urzędowania państwowych i samorządowych władz administracyjnych; o języku urzędowania sądów, urzędów, prokuratorskich i notariatu; wreszcie ustawa, zawierająca niektóre postanowienia o organizacji szkolnictwa.

Ustawa pierwsza, stwierdzając w art. 1.ym że językiem państwowym jest język polski, co w zupełności zresztą się zgadza z art. 7 narzuconego nam traktatu o mniejszościach, ustala w artykułach następnym wyjątki, w których państwowe i samorządowe władze administracyjne mogą w służbie wewnętrznej i zewnętrznej posługiwać się językiem macierzystym petentów narodowości rusińskiej (ukraińców, starorusińców itd.), białoruskiej i litewskiej. Cywilne władze i urzędy administracyjne I-ej i II instancji, oraz samorządowe, przyjmują podania i ustne oświadczenia w języku macierzystym:

Od rusinów — w woj. lwowskim, stanisławowskim, tarnopolskim, wołyńskim i poleskim;

od białorusinów na obszarze woj. poleskiego, nowogródzkiego, wileńskiego, oraz powiatów: grodzieńskiego i wolkowyskiego w woj. białostockim;

od litwinów — na obszarze powiatów wileńskiego, trockiego i święciańskiego.

Na podania zaś stron, wniesione nie w języku państwowym, władze tychże instancji, oraz

magistraty, wydziały powiatowe i wojewódzkie odpowiadają:

na obszarze 3-ech województw Małopolski wschodniej w dwu językach: państwowym i języku, w którym petent wniósł podanie, na pozostałych zaś obszarach kresowych, na życzenie stron, odpowiedź następuje również w dwu językach: państwowym i języku podania. Gminy odpowiadają w języku podania, o dopuszczalności użycia języka innego w odpowiedziach władz miejskich tych miast, które są wydzielone administracyjnie, decydują rady miejskie. Takimi miastami są na kresach Lwów i Wilno.

Dalszy artykuł dozwala używania języka niepaństwowego w obradach rad gminnych, miejskich, sejmików powiatowych i wojewódzkich, oraz prowadzenie równorzędne protokołów i w niepaństwowym języku. W miastach, wydzielonych z powiatów pod względem administracji, decyduje o dopuszczalności w obradach języka niepaństwowego rada miejska. Wreszcie pozwala się na podstawie uchwały ciał samorządowych, sporządzać obwieszczenia władz państwowych i samorządowych w dwu językach, oraz dopuszcza się do ustaw wojewódzkich i ogłoszeń drukowanych w „Dzienniku urzędowym” województwa umieszczanie, obok tekstu w języku państwowym, również tekst samorządowy w obrębie obszarów wymienionych może być prowadzona w języku niepaństwowym.

Ustawa ta nie dotyczy władz wojskowych kolejowych i pocztowych. Prawo używania języka niemieckiego w województwach poznańskim i pomorskim będzie uregulowane ustawą oddzielną.

Jak widzimy więc, ramy ustawy są znacznie szersze od ram, w jakie kwestja językowa ujęta jest w międzynarodowych zobowiązaniach Polski. Traktat o mniejszościach mówi tylko o języku w sądach, rząd rozszerza to na administrację samorządu, traktat dalej żądał uprawnień językowych dla obywateli polskich — rząd w ustawie powyższej ograniczenia tego nie zrobił.

Druga ustawa — o języku urzędowania sądów, urzędów prokuratorskich i notariatu na kresach wschodnich pozwala obywatelom polskim narodowości rusińskiej, białoruskiej i litewskiej używania języka macierzystego w tych urzędach. Sądy przyjmują w języku macierzystym protokół skargi, wnioski i podania, mogą członkowie narodowości tych żądać, aby do orzeczeń, wyroków itd. dołączane było tłumaczenie w języku protenta, przyczem prawa te służą rusinom czy litwinom w sądach apelacyjnych we Lwowie, w Lublinie, czy w Wilnie, w sprawach, w których te sądy są instancjami od wyroków, już zapadłych w instancji niższej na terenie kresów wschodnich. Adwokaci narodowości tych, zastępując strony swej narodowości, mogą używać języka macierzystego, z wyjątkiem przemówień przed sądem orzekającym. Obywatele narodowości wymienionych mogą wreszcie żądać orzeczeń sądu najwyższego w dwu językach, gdy sąd ten jest instancją od wyroków sądów okręgu lwowskiego.

Ustawa trzecia o niektórych postanowieniach w zakresie szkolnictwa pozwala na zakładanie na tych samych warunkach, co szkoły prywatne polskie, szkół prywatnych na kresach wschodnich dla dzieci narodowości rusińskiej, białoruskiej litewskiej i innych, z wykładowym językiem macierzystym. W szkołach państwowych powiatowych, gdy gmina posiada 25 proc. ludności rusińskiej, białoruskiej czy litewskiej, na żądanie rodziców 40-ga dzieci, zapewniona ma być nauka w języku macierzystym. W razie mniejszej liczby dzieci dopuszczalny jest wykład dwujęzyczny. Ustawa przewiduje dalej szkoły dwujęzyczne, żąda jednak wszędzie obowiązkowej nauki języka państwowego, historii, geografii i nauki o Polsce, prowadzonych w języku państwowym. Seminarja mogą być polsko-ruskie i polsko-białoruskie, a w jednym seminarjum na wileńszczyźnie będzie obowiązkowa nauka języka litewskiego. Wreszcie szkoły średnie będą mogły być dwujęzyczne, to samo i szkoły zawodowe.

Jak widać więc z samego już streszczenia ustaw, są one projektami szybkiego i w duchu nadzwyczaj liberalnym, jak nigdzie w Europie dotychczas, rozwiązania najważniejszych części problemu naszych kresów mniejszości narodowych.

TELEGRAMY.

Zjazd Episkopatu Polskiego na Jasnej Górze.

CZĘSTOCHOWA, 4.7. W dniu 2 lipca o godz. 7 wieczorem w kaplicy Matki Boskiej J. Em. Prymas Dalbor odprawił pontyfikalną Mszę św., której wysłuchali wszyscy przybyli na zjazd Dostojnicy Kościoła. O godz. 10 rozpoczęły się obrady zjazdu, mające ściśle poufny charakter. Po ukończeniu zjazdu prawdopodobnie wydane zostanie orędzie Episkopatu do narodu polskiego.

W środę o godz. 7 wieczorem przybył na zjazd Nuncjusz Apostolski Monsignore Lauri. Ponadto spodziewany jest przyjazd JE. ks. Biskupa Sapiehy.

Obrady zjazdu potrwać przez trzy dni i skończone zostaną w piątek.

Rozporządzenie prezydenta o lichwie pieniężnej.

WARSZAWA, 4.7. Dowiadujemy się, że Prezydent Rzeczypospolitej podpisał nowe rozporządzenie o lichwie pieniężnej. Na mocy tego rozporządzenia, które ukaże się w „Dzienniku Ustaw” najwyższa stopa procentowa zostaje ustalona na 24 proc. rocznie. Za przekroczenie najwyższej granicy procentów grozi areszt do 4 tygodni i grzywna do 5000 złotych.

Pełnomocnictwa skarbowe w komisjach sejmowych.

WARSZAWA, 4.7. Na wczorajszym posiedzeniu połączonych komisji sejmowych budżetowej i skarbowej przystąpiono do obrad nad projektem ustawy o pełnomocnictwach dla rządu.

Projekt ustawy referował poseł Chaciński (Ch. d.), poczem za umotywowania projektu rządowego zabrał głos p. premier Grabski.

P. premier podniósł, że dzieło sanacji nie jest jeszcze ukończony, a równowaga budżetowa budzi pewne obawy zwłaszcza, o ile chodzi o budżet na rok 1925. Trzeba liczyć się z tem, że budżet obecny skonsoliduje bilans, a ponad to wpływy, które są następstwem przelania złota do Banku polskiego. W razie, jeśli rząd nie otrzyma pełnomocnictw, dozwalających mu na przeprowadzenie akcji oszczędnościowej, nie będzie mógł ułożyć budżetu, chyba możliwość podniesienia podatków. Ale rząd nie przychodzi z wnioskiem o zwiększenie podatków, gdyż doszedł do przekonania, że podatki już dziś są bardzo wysokie i że jest wskazane jeszcze bardziej je podwyższyć.

Z pewną obawą patrzy p. premier na budżet najbliższych miesięcy, zwłaszcza że zawiódł podatek dochodowy. Jest dużo złej woli u podatników. Przemysł wielki nie jest w możności wywiązać się z zobowiązań wekslowych i nie rzadko rząd otrzymuje propozycje objęcia w zarząd państwowy przedsiębiorstw przemysłowych. Rząd jednak nie zamierza wkroczyć na tę drogę. Żądaniem pełnomocnictw będzie przede wszystkim przeprowadzenie oszczędności. Chwila obecna wymaga ofiar i państwo ma prawo ich żądać. Jeśli jedni muszą płacić, to drudzy muszą ponieść ofiarę z części swych poborów.

Po przemówieniu p. prezesa ministrów przystąpiono do dyskusji szczegółowej.

Nowa zbrodnia faszystów.

RYM, 4.7. Faszyci dokonali nowego napadu na posła. Wtargnęli oni do mieszkania posła socjalistycznego Dimandiego i pobili go pałkami w oczach rodziny, zadając mu ciężkie rany. Następnie porwali pos. Dimandiego i uwięzili go ze sobą, tak jak Matteottiego. Na drugi dzień zbrodniarze powrócili więźniowi wolność, lecz pos. Dimandiego został odesłany do domu obłąkanych. Stracił zmysły. Faszyci napadli pos. Dimandiego za to, że zbierał składki na uczczenie pamięci Matteottiego.

Minister rolnictwa kierownikiem Min. reform rolnych.

WARSZAWA, 4.7. Kierownikiem ministerstwa rolnych został mianowany czasowo minister rolnictwa p. Janicki. Nominacja ta nie przesądza w niczem sprawy obsadzenia tego ministerstwa w przyszłości.

Bandyci zamordowali ziemianina.

WILNO, 4.7. Wczoraj o pierwszej w południe szesnastu uzbrojonych bandytów napadło na folwark Podolszczyzna w powiecie dziśnieńskim. Folwark ten leży blisko granicy sowieckiej.

Bandyci zamordowali właściciela folwarku ś. p. Jana Szeryna i spłądowali dwór. Policja udała się w pościg. Dotychczas rezultatu nie ma.

Kto ma prawo wyjechać do Ameryki?

Z dniem 1 lipca br. wchodzi w życie w Stanach Zjednoczonych nowe prawo imigracyjne. Jest rzeczą ze wszech miar celową poznać się z jego niektórymi szczegółami. A więc nie podlegają prawu „kwoty” imogą w każdym czasie przybyć do Ameryki następujący imigranci:

Zony i dzieci obywateli amerykańskich. Imigranci, dopuszczeni prawnie poprzednio do Stanów Zjednoczonych, którzy powracają z chwilowego pobytu zagranicą.

Duchowni wszelkich wyznań, profesorowie uniwersytetów, akademii lub seminarjów, przybywający do Stanów Zjednoczonych z intencją dalszego pracowania w tym zawodzie, oraz zony i dzieci poniżej lat 18-tu, towarzyszące im lub jadące tuż za nimi.

Studenci, przybywający wyłącznie w celu dokończenia studjów w jakiejś uznanej wyższej szkole, wymienionej wyraźnie przez emigrantów.

Wszyscy powyżsi, nie podpadający pod prawo kwoty, muszą przedstawić dostateczne dowody, że należą istotnie do tej klasy i muszą wnieść petycję do komisarzy imigracyjnego w dwóch odpisach wraz z zaświadczeniem, przy najmniej 2 odpowiedzialnych obywateli amerykańskich, że zeznania są prawdziwe.

Wszyscy inni podlegają prawu kwoty, za wyjątkiem urzędników cudzoziemskich lub osób przybyłych czasowo za paszportem dyplomatycznym.

Pierwszeństwo w otrzymaniu wiz imigracyjnych będą mieli:

Imigrant, podlegający prawu kwoty, będący dzieckiem (niezameżną córką, względnie nieżoną tym synem, poniżej lat 21 życia, albo ojcem matką, mężem lub żoną obywatela amerykańskiego, liczącą ponad 21 lat życia.

Imigrant, podlegający prawu kwoty, będący dzieckiem, (jak poprzednio) imigranta osiadłego na roli, oraz jego żona i dzieci poniżej lat 16, towarzyszące mu lub jadące tuż za nim.

Każdy imigrant, zanim będzie mógł otrzymać wizę, będzie musiał złożyć aplikację w dwóch odpisach, oraz będzie musiał dostarczyć pewnych informacji, wymaganych w przepisach.

Urządnicy konsularni będą mieli pełną i wyłączną władzę wydawania wiz imigrantom, podlegającym prawu kwoty. Tam, gdzie będzie chodziło o imigrantów nie podlegających prawu (żony i dzieci obywateli amerykańskich), maż 1 wniesie petycję do generalnego komisarza imigracyjnego w Waszyngtonie.

Cudzoziemcy, przybywający na pewien czas dla interesów na studia, z wizytą lub dla innych celów, muszą odjechać z powrotem po upływie czasu, oznaczonego w ich paszportach. Cudzoziemiec, przybawający na pewien ściśle określony czas, nie może pozostać na stałe w Stanach Zjednoczonych.

Nowe prawo imigracyjne przewiduje, iż ktokolwiek dostanie się nieprawie do Stanów Zjednoczonych, będzie karany pięcioletnim więzieniem i grzywna w sumie 10000, a następnie będzie deportowany.

Musi być podjęta walka z lichwą pieniężną.

Jedną z bolączek naszego życia gospodarczego, pozostającego od chwili stabilizacji waluty pod znakiem ostrego przesilenia — to fatalne stosunki kredytowe, będące pozostałością doby inflacyjnej, kiedy to kapitaliści prywatni, udzielający pożyczek chronili się przed dewaluacją gotówki w ten sposób, iż pobierali od niej t. zw. odsetki (promilki) dziennie w ciągle wyższej wysokości.

Ujemne skutki tego niebezpiecznego systemu askuracji gotówki przed jej ciągłą dewaluacją wyszły na jaw dopiero z chwilą stabilizacji waluty.

System bowiem asekuracji gotówki przed dewaluacją drogą najmniejszego oporu, siłą bezwładności przemienił się w zwyczajną lichwę pieniężną, której gospodarstwo społeczne młodego państwa żadną miarą wytrzymać nie jest w stanie.

Wołanie zatem b. mln. Kucharskiego w toku dyskusji budżetowej o obniżenie stopy dyskontowej Banku Polskiego, o ustawę przeciwną lichwie pieniężnej — jest jakby zgrzytem nieczystego sumienia byłego szafarza skarbu państwa, który widocznie zdaje sobie sprawę z tego iż stan obecny, stan niebywalej i nigdzie poza Polską nieznaną drożyzną pieniądza, — zaborczej wprost dla całego gospodarstwa społecznego, jest chwastem, pozostałym na nagrobku — słopnialej za rządów p. Kucharskiego do zera — marki polskiej.

Walka z tą drożyzną pieniądza, walka z tą korzeniemą głęboko lichwą pieniężną wysuwa się siłą konieczności na pierwszy plan programu działalności obecnego rządu który spotka się z uznaniem i wdzięcznością całego społeczeństwa — jeśli uda mu się oczyścić gospodarstwo społeczne od wrzodu lichwy, jeśli uda mu się uzdrowić stosunki kredytowe, obniżyć stopę dyskontową, tak w stosunkach bankowych, jak i prywatnych i zreformować należycie działalność powołanego niedawno do życia Banku Gospodarstwa Krajowego, by nie stał się plodem peronionym, by nie chciał być tylko — jak to słusznie podniósł podczas dyskusji budżetowej poseł Byrka — „bankiem banków” — lecz by posłużył istotnie całemu gospodarstwu społecznemu.

Zmiana taryfy celnej.

W dniach najbliższych będzie ogłoszona i po upływie 15 dni od dnia ogłoszenia zacznie obowiązywać nowa taryfa celna, różniaca się znacznie od taryfy dotychczas obowiązującej.

Dokonane zmiany w stawkach dają w 2 kierunkach: do różniczkowania taryfy pod względem gatunkowym i zastosowania stawek celnych do współczesnej oraz przewidywanej w najbliższej przyszłości sytuacji gospodarczej kraju.

Dawna taryfa celna obejmowała około tysiąca artykułów, wprowadzona w życie obecnie zawiera około 1600. Daje to między innymi Polsce odpowiednią pozycję w rokowaniach z innymi państwami co do traktatów handlowych

BIURO ROLNICZO-HANDLOWE W. WASZAK

W KALISZU

Składy: SZOSA SZCZYPIORNSKA 4, TEL. 96, BOCZNICA WŁASNA,
ULICA MAJKOWSKA 10, TEL. 311.

polecą po cenach najniższych i na bardzo dogodnych warunkach płatności:

WĘGIEL DĄBROWIECKI i GÓRNOŚLĄSKI WE WSZYSTKICH GATUNKACH,
drzewo opałowe, superfosfat 18%, cement, wapno częstochowskie i papę.
NA BOCZNICY ZNAJDUJE SIĘ STAŁE WIĘKSZA ILOŚĆ TOWARÓW.

1267

Dla pracowników państwowych na raty.

Kupuję każdą ilość dojrzałych POŻECZEK i AGRESTU

wytwórnia win „Polwinkol“ przeniesiona z ulicy Kościuszkowskiej № 6, do domu własnego przy ulicy Grodzkiej i Poprzeczno—Warszawskiej telefon 172. Biuro i składy czynne bez przerwy od godz. 8-ej rano do godz. 6-ej wiecz.

Młoda i inteligentna osoba władająca dobrze polskim i niemieckim językiem, solidna i uczciwa z powodu śmierci swych opiekunów, znajdująca się w b. krytycznym położeniu, zmuszona jest tą drogą do poszukiwania pracy dla skromnego wyżywienia się w zakresie sklepowej, bufetowej, zastępczyni, kasjerki i t. p. Sz. panów pracodawców, lub pracodawczyni uprzejmie proszę o zaofirowanie pracy dla mnie, z wyników której napewno b. zadowoleni będą. Rekomendacje i gwarancje przedstawie. Wiadomość w Administracji Gazety Kaliskiej. 1278

Poszukuje się

10.000 złotych

na hipotekę domu starego. Wiadomość w Administracji Gazety Kaliskiej. 1285

Do odstąpienia 4 pokoje z kuchnią i wygodami

Wiadomość w Red. Gaz. Kaliskiej. 1282

Profesor gimnazjalny poszukuje

Mieszkania

na rok szk. 1924/25 złożonego z 4 pokoiów z przynależnościami. Łaskawe zgłoszenia z podaniem warunków: E. Mieczkowski, Jarocin (Poznański).

SKLEP

z mieszkaniem

do odstąpienia od zaraz. Wiadom. w Redakcji. 1264

Zgineła karta bezterminowego urlopu wydana przez P. K. U. w Kaliszu na imię Leona Kukielki roczn. 1897 oraz patent rzeźnicki wydany przez Izbę Skarbową w Kaliszu na także samo imię. 1283

SKLEP Do sprzedania SPOŻYWCZY SETER

z urządzeniem i towarem, sprzedam niedrogo. Wiadomość w Administracji Gazety Kaliskiej. 1263

8-io miesięczny do polowania. Wiadomość ul. Wiejska 13 m. 8 I piętro od godz. 10—2 po poł. 1146

Giełda Warszawska w Złotych.

New-Jork	5.18½
Londyn	22.40
Paryż	0.26.81
Szwajcaria	0.92.38
8% pożycz. zł.	7.20
4% pożycz. prem.	0.54
Bony zł. S. II A.	0.77
Listy Tow. K. Ziem. 4½	20.75
Złoty	= 1.800.000 mk.

„GAZETA KALISKA”

SP. Z OGR. ODP.

Kalisz, Aleja Józefiny № 1.

Skład materiałów piśmiennych i wyrobów liskowskich

Poleca książki buchalteryjne i kontowe, kwitarjusze, kajety, bruljony, skorowidze, skoroszyty, obwoluty, teczki, wielki wybór papeterji od najdroższych do najtańszych. Największy w Kaliszu skład otówek kolorowych, kredek, papier kancelaryjny, listowy, pakowy oraz serwetki papierowe, pióra, stalówki i atrament oraz tusze, wielki wybór akwarel i przyborów do tychże, katamarze, utensylja biurowe, gumki do wycierania otówka i atramentu, kopjaty, kalki, zabawki liskowskie, scyzoryki i t. p.